

Stockholm den 19 februari 2024

R-2023/2243

Till Finansdepartementet

Fi2023/00880

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 17 november 2023 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Kompletterande författningsförslag avseende Utbetalningsmyndigheten.

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till tidigare remissyttranden i nu angränsande frågeställningar, har i huvudsak ingen erinran mot förslagen i promemorian och de kompletteringar som föreslås i förhållande till förslagen i Fi 2022:01.¹

Det huvudsakliga syftet med att inrätta Utbetalningsmyndigheten är att motverka felaktiga utbetalningar inom välfärdssystemet. Brottsliga angrepp på välfärdssystemet skadar statens finanser och urholkar allmänhetens förtroende för systemet.

Utbetalningsmyndighetens uppgift är och ska vara att komma till rätta med denna typ av organiserad brottslighet, förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet.

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 29 oktober 2020 över betänkandet Kontroll för ökad tilltro – en myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet (SOU 2020:35), den 24 april 2020 över betänkandet Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemet (SOU 2019:59), den 11 juni 2018 över betänkandet Bidragsbrott och underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet – en utvärdering (SOU 2018:14), den 30 augusti 2017 över betänkandet Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra och beivra (SOU 2017:37), samt den 11 maj 2009 över betänkandet Återkrav inom välfärdssystemet (SOU 2009:6).

Det anges i promemorian att den organiserade brottsligheten har en tendens att snabbt ändra upplägg. Ett välfungerande välfärdssystem som har allmänhetens förtroende är en viktig del av vårt samhälle. En viss inskränkning i den personliga integriteten kan alltså vara nödvändig för att stoppa välfärdsbrottsligheten.

Det är emellertid av största vikt att en sådan inskränkning är proportionerlig, dvs. att en avvägning görs i förhållande till syftet med inskränkningen.

Promemorian har tydliggjort överväganden i fråga om proportionalitet och Advokatsamfundet anser att både lagstiftning och motivering är tydligare och förklarar syftet med den inskränkning av den personliga integriteten som föreslås.

Advokatsamfundets uppfattning är att den inskränkning av den personliga integriteten som föreslås är proportionerlig i förhållande till syftet.

Advokatsamfundet vill emellertid särskilt framhålla följande.

Synpunkter

Den personliga integriteten, rätten till respekt för sitt privatliv, är en viktig del av vårt samhälle och måste skyddas. Det är därför viktigt att de bestämmelser som inskränker den personliga integriteten är tydliga. Den personliga integriteten måste alltid sättas i proportion till ett effektivt uppdrag och en effektiv brottsbekämpning.

Förslaget innebär en viss inskränkning av den personliga integriteten.

Advokatsamfundet har i tidigare remissyttranden manat till försiktighet när det gäller risken att undergräva den sökandes personliga integritet.

Advokatsamfundet vill därför särskilt framhålla att systemet inte får bli så flexibelt att den personliga integriteten sätts åt sidan eller i praktiken undergrävs. Det måste råda en vaksamhet så att lagstiftningen inte överträds. Det gäller särskilt vid informationsutbyte mellan myndigheter där en extra försiktighet och tydlighet bör beaktas och råda.

Det är även av största vikt att de system som hanterar personuppgifter och utbyte av personuppgifter måste omgärdas med säkerhetssystem och löpande kontroller så att informationsläckor eller anställda på en myndighet inte kan utnyttjas av kriminella nätverk.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander